

การปลูกสละ:

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

จัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์โดย : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- คำนำ
- การเลือกพันธุ์
- การปลูก
- การเก็บเกี่ยว
- โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด
- ศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด
- แหล่งปลูกที่เหมาะสม
- พันธุ์
- การดูแลรักษา
- วิชาการห้วงการเก็บเกี่ยว
- แมลงที่สำคัญและการป้องกันกำจัด
- วัชพืชและการป้องกันกำจัด

คำนำ

สละ มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Zalacca edulis* อยู่ในวงศ์ Palmae นับเป็นพืชที่น่าจับตามองพืชหนึ่ง เป็นผลไม้ที่มีรสชาติหอมหวานเฉพาะตัวเป็นที่นิยมของผู้บริโภค และนิยมนำมาเป็นของฝาก เป็นพืชที่มีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตในเชิงการค้าได้ค่อนข้างเร็ว หากมีการดูแลปฏิบัติรักษาและจัดการปัจจัยการผลิตอย่างถูกต้องเหมาะสม

แหล่งปลูกที่เหมาะสม

โดยทั่วไปสามารถปลูกได้ดีเกือบทุกสภาพพื้นที่ แต่พื้นที่ที่เหมาะสมควร มีความลาดเอียง ไม่ควรเกิน 15% ไม่มีน้ำท่วมขัง ลักษณะดินควรเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนเหนียวที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำดี มีชั้นดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร ระดับน้ำใต้ดินลึกมากกว่า 50 เซนติเมตร มีค่าความเป็นกรด-ด่างอยู่ระหว่าง 5.0-6.5 อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 20-40 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปี และการกระจายตัวของฝนดี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 60-70% มีแหล่งน้ำเพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้ง น้ำควรสะอาดไม่มีสารอินทรีย์และอนินทรีย์ที่เป็นพิษปนเปื้อน

การเลือกพันธุ์

การเลือกพันธุ์สละ มีวิธีการเลือกดังนี้

- เลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับแหล่งปลูกและตรงตามที่ต้องการ
- ตรงตามพันธุ์ ซึ่งต้องเป็นต้นพันธุ์ที่ได้จากการขยายพันธุ์โดยการตัดชำลำต้นแก่หรือแยกหน่อจากต้นเพศเมียเท่านั้นและต้องไม่ใช่หน่อที่พัฒนามาจากไหลหรือจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในขณะที่ต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อยังอาจกลายพันธุ์ได้
- มีความสมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีโรคและแมลง

พันธุ์

พันธุ์ที่นิยมปลูก มีดังนี้

1. **พันธุ์เหินวง** เป็นพันธุ์สละที่นิยมปลูกมากที่สุด ขนาดตะโพกหรือลำต้นเล็กกว่าระกำ บริเวณกาบใบมีสีน้ำตาลทอง ปลายใบยาว หนามของยอดที่ยังไม่คลี่มีสีขาว ผลมีรูปร่างยาว หัวท้ายเรียวคล้ายกระสวย หนามผลยาว อ่อนนุ่ม ปลายหนามงอนไปทางท้ายผล เนื้อมีสีเหลือง นวลคล้ายน้ำผึ้ง หนานุ่ม รสชาติหวานหรือหวานอมเปรี้ยว รับประทานแล้วรู้สึกชุ่มคอ กลิ่นหอม เมล็ดเล็ก

2. พันธุ์หม้อ ขนาดตะโพกหรือลำต้นเล็กและใบมีสีเขียวเข้มกว่าพันธุ์เนินวง ข้อทางใบถี่ สันหนามยาวเล็กและอ่อนกว่าพันธุ์เนินวง ช่อดอกยาว ติดผลง่ายกว่าพันธุ์เนินวง ผลคล้ายระกำ เปลือกผลสีแดงเข้ม เนื้อสีน้ำตาลมีลาย เนื้อหนาแต่ไม่แน่น รสชาติหวาน มีกลิ่นเฉพาะ เมล็ดเล็ก ทนต่อสภาพแสงแดดจัดได้ดีกว่าพันธุ์เนินวง

3. พันธุ์สุมาลี เป็นพันธุ์ใหม่ ลักษณะลำต้นคล้ายระกำ ทางใบยาวมีสีเขียวอมเหลือง ใบใหญ่กว้างและปลายใบสั้นกว่าพันธุ์เนินวง หนามของยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่มีสีส้มอ่อน คานดอกยาว ช่อดอกใหญ่ ติดผลง่าย ผลมีรูปร่างป้อมสั้น สีเนื้อคล้ายสะละเนินวง เนื้อหนากว่าระกำแต่บางกว่าพันธุ์เนินวง รสชาติหวาน มีกลิ่นเฉพาะ เจริญเติบโตเร็วและทนต่อสภาพแสงแดดจัดได้ดีกว่าพันธุ์เนินวง

ตารางเปรียบเทียบลักษณะประจำพันธุ์ของสะละ

พันธุ์	เนินวง	หม้อ	สุมาลี
ลำต้นและหนาม	เล็กกว่าระกำ	เล็กกว่าพันธุ์เนินวง	ใหญ่กว่าระกำ
หนามของยอดอ่อน	หนามยังไม่คลี่มีสีขาว	หนามยาวเล็กกว่าและอ่อนกว่าพันธุ์เนินวง	หนามยังไม่คลี่มีสีส้มอ่อน
ใบ	ทางใบยาว กาบใบมีสีน้ำตาลทอง ปลายใบยาว	ข้อทางใบถี่ ใบเข้มกว่าพันธุ์เนินวง	ทางใบยาว กาบใบมีสีเหลือง ใบใหญ่กว้าง ปลายใบสั้นกว่าพันธุ์เนินวง
ดอก	ช่อดอกยาว	ช่อดอกยาว	ช่อดอกยาวใหญ่
รูปร่างผล	ยาวหัวท้ายเรียวคล้ายกระสวย	คล้ายระกำ	ป้อมสั้น
เนื้อ	สีเหลืองนวลคล้ายน้ำผึ้ง เนื้อหนาและแน่น	สีน้ำตาล มีลาย เนื้อหนาแต่ไม่แน่น	สีเนื้อคล้ายพันธุ์เนินวง เนื้อหนากว่าระกำ แต่บางกว่าพันธุ์เนินวง
เมล็ด	เล็ก	เล็ก	เล็ก
รสชาติ	หวานหรือหวานอมเปรี้ยว มีกลิ่นหอม	หวาน มีกลิ่นเฉพาะ	หวาน มีกลิ่นเฉพาะ
การเจริญเติบโต	ไม่ทนแดด	ทนแดด	โตเร็ว ทนแดด

การปลูก

การเตรียมพื้นที่ในการปลูกสละ มีดังนี้

1. พื้นที่ตอนที่ปลูกไม้ยืนต้นไว้แล้ว

- สามารถปลูกสละร่วมกับไม้ยืนต้นเหล่านั้นได้เลย โดยอาศัยไม้ยืนต้นที่ปลูกไว้แล้วเป็นร่มเงาพรางแสง พื้นที่ตอนที่ไม่มีไม้ยืนต้น
- ไถพรวน ปรับพื้นที่ให้เรียบ และขุดร่องระบายน้ำหากมีปัญหาน้ำท่วมขัง
- ปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้โตเร็วเพื่อเตรียมไว้เป็นร่มเงาของสละ

2. พื้นที่ลุ่มมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน

- ขุดยกร่องสวนให้มีขนาดสันร่องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ร่องน้ำกว้าง 1.5 เมตร ลึก 1 เมตร
- มีระบบระบายน้ำเข้าออกเป็นอย่างดี
- ปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้โตเร็วเป็นไม้ร่มเงาริมขอบแปลงทั้ง 2 ด้านเพื่อช่วยยึดป้องกันการพังทลายของแปลงปลูกด้วย

วิธีการปลูก

ระยะปลูก

สัมพันธ์กับจำนวนต้นต่อพื้นที่ โดยจำนวนต้นที่เหมาะสมเท่ากับ 100 ต้นต่อไร่ เช่น หากปลูกสละแบบต้นเดี่ยว ควรปลูกในระยะ 4x4 เมตร หรือ ปลูกแบบกอไว้กอละ 3 ต้น ควรปลูกในระยะ 6x8 เมตร เป็นต้น หรือสละ 1 ต้น ใช้พื้นที่ 14-20 ตารางเมตร

การปลูก

ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง ยาว ลึก ประมาณ 30 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยหินฟอสเฟต อัตรา 500 กรัม/หลุม วางต้นพันธุ์แล้วกลบดินจนอยู่ระดับเดียวกับผิวดิน ควรเอาดินกลบโคนปีละ 1 ครั้ง

การพรางแสง

- สละต้องมีร่มเงาพรางแสงประมาณ 50% ของแสงปกติ วิธีการพรางแสงทำได้โดย
- กรณีปลูกในสวนไม้ผลหรือไม้ยืนต้น เช่น เงาะ ทุเรียน ขนุน ฯลฯ ควรตัดแต่งกิ่งของไม้ยืนต้นให้ได้แสงที่พอเหมาะ
- กรณีปลูกใหม่ไม่มีไม้ร่มเงาต้องปลูกไม้โตเร็วเป็นไม้ร่มเงาถาวร เช่น กระจับปี่ เทพา เพกา เหยียง ฯลฯ หรือไม้ยืนต้นอื่นที่เหมาะสมและควรปลูกมากกว่า 1 ชนิด
- ใช้ตาข่ายพลาสติกพรางแสงซึ่งคลุมให้ได้แสงประมาณ 50%

การป้องกันลม

สวนสละต้องมีการป้องกันลมโดยทำจากป้องกันลมหรือปลูกไม้บังลมรอบแปลง

การดูแลรักษา

การดูแลรักษาสละในระยะก่อนให้ผลผลิต (อายุ 1-3 ปี)

การใส่ปุ๋ย

- ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 อัตรา 2-5 กิโลกรัม/กอ/ปี แบ่งใส่ 2-4 ครั้ง/ปี
- ปุ๋ยคอก อัตรา 10-20 กิโลกรัม/กอ/ปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง/ปี

การให้น้ำ

ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอประมาณ 100-118 ลิตร/กอ/วัน สำหรับระยะปลูก 6x6 เมตร

การตัดแต่งทางใบ

ไม่ควรตัดแต่งทางใบมากนักนอกจากทางใบที่แก่หมดสภาพแล้วเท่านั้น หากทางใบโน้มกีดขวางการทำงานควรใช้เชือกไนลอนผูกรวบไว้ ทางใบที่ตัดแล้วควรนำไปปุ๋ยคลุมรอบโคนต้นโดยคว่ำด้านหน้าลงดิน หรือบดละเอียดด้วยเครื่องบดทางสละเป็นปุ๋ยหมักต่อไป

การตัดแต่งหน่อและการไว้กอ

สละอายุได้ประมาณ 1 ปี จะแตกหน่อออกมาจำนวนมาก หากปลูกแบบกอควรเลี้ยงหน่อไว้เพียงหน่อเดียว (2 ต้นต่อกอรวมทั้งต้นแม่) จะทำให้สละตกผลเร็ว หลังจากนั้นค่อยเลี้ยงหน่อเพิ่มขึ้นให้ได้จำนวนต้นตามต้องการและคอยหมั่นตัดแต่งหน่อที่ไม่ต้องการออก

การดูแลรักษาสะละในระยะให้ผลผลิต (อายุ 3 ปีขึ้นไป)

การใส่ปุ๋ย

- ควรเก็บตัวอย่างดินและใบสะละไปวิเคราะห์ทางเคมีเพื่อประเมินความต้องการธาตุอาหารของสะละ
สำหรับใช้เป็นแนวทางการใส่ปุ๋ยอย่างถูกต้อง
- ควรกำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ย และใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอ
- ปุ๋ยคอกอัตรา 30-40 กิโลกรัม/กอ/ปี แบ่งใส่ปีละ 2 ครั้ง
- ปุ๋ยเคมีที่มีเรโซเท่ากับ 1:1:1 หรือ 2:1:2 หรือใกล้เคียง อัตรา 1-2 กิโลกรัม/กอ/เดือน ใส่ทุกเดือน ๆ ละ 1-2 ครั้ง
โดยพิจารณาจากความสมบูรณ์ของต้นและปริมาณผลผลิตประกอบด้วย

การให้น้ำ

ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะในช่วงขาดฝนควรให้น้ำวันเว้นวันหรือ 100-118 ลิตร/กอ/วันสำหรับระยะปลูก 6x6 เมตร

การตัดแต่งทางใบ

- สะละที่ให้ผลผลิตแล้วควรไว้ทางใบ 15-20 ทางใบ
- ไม่ควรตัดแต่งทางใบที่รองรับทะลายผลจนกว่าจะเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว
- ทางใบช่วงที่มีใบตัดแล้วนำมาปุ๋ยคลุมโคนโดยคว่ำหน้าลงดิน
ส่วนช่วงโคนที่ไม่มีใบนำไปบดละเอียดด้วยเครื่องบดทางสละเป็นปุ๋ยหมักต่อไป

การตัดแต่งหน่อและไว่กอ

หลังจากเลี้ยงหน่อได้จำนวนต้นที่ต้องการแล้วคอยหมั่นตัดหน่อที่ไม่ต้องการออกทั้งหน่อข้างต้น (หน่อตอก) และหน่อดินเมื่อสะละมีอายุได้ประมาณ 7-8 ปี หรือเมื่อต้นมีความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร อาจตัดต้นแม่ออกนำไปขยายพันธุ์เพื่อให้มีช่องว่างตรงกลางกอ จะทำให้ปฏิบัติการดูแลรักษาสะดวกยิ่งขึ้น

การตัดแต่งดอก

ค้ำดอกที่ออกมาในระยะก่อน 2 ปีควรตัดทิ้ง เพราะผลผลิตที่ได้ในระยะนี้จะไม่ดีคุณภาพ ตัดแต่งช่อดอกในแต่ละค้ำให้เหลือปริมาณพอเหมาะกับความสามารถต้น โดยสังเกตจากช่อดอก หากสมบูรณ์จะอวบยาว สีแดงเข้ม กาบหุ้มมีสีดำหรือสีน้ำตาล

การผสมเกสร

- สละต้องช่วยผสมเกสร
- ผสมเกสรโดยตัดช่อดอกตัวผู้ของระกำ สะกำ หรือสละที่บ้านแล้วมาเคาะใส่ช่อดอกตัวเมียที่บ้านแล้วประมาณ 50% ของช่อดอกขึ้นไป ให้ละอองเกสรตกลงไปผสมกับเกสรตัวเมีย
- ผสมเกสรโดยใช้เกสรสำเร็จรูปที่เก็บรวบรวมไว้กับแป้งทาลคัมอัตรา 1:10 ฟันบนช่อดอกตัวเมียที่บ้านแล้ว 80% ก่อนนำเกสรสำเร็จรูปไปใช้ควรทดสอบเปอร์เซ็นต์ความมีชีวิตของละอองเกสรก่อน
- การผสมเกสรสามารถทำได้ตลอดทั้งวัน แต่ในฤดูฝนเมื่อผสมแล้วต้องคลุมดอกไว้อย่างน้อย 2 วัน

การโยงผล

โยงผลตามความเหมาะสมโดยเฉพาะในต้นเล็กที่กระปุกผลอยู่ใกล้พื้นดิน

สุขลักษณะและความสะอาด

- ควรรักษาแปลงปลูกให้ถูกสุขลักษณะและสะอาดอยู่เสมอ
- กำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แข่งขันกับสละหรือเป็นแหล่งอาศัยของศัตรูพืช
- ควรเก็บเศษพืชโดยเฉพาะที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก
- ทางใบสละที่ตัดแต่งทิ้งควรนำมาคลุมโคนหรือกองไว้บริเวณระหว่างแถว หรือย่อยด้วยเครื่องบดเศษซากพืช แล้วใส่บริเวณโคนต้นเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในสวนสละ
- ผลสละที่เน่าเสียจากการทำลายของเชื้อราควรเก็บรวบรวมนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก
- ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้วควรเก็บรวบรวมนำไปทำลายอย่างเหมาะสม เช่น ผังดินหรือทิ้งในสถานที่ที่จัดไว้สำหรับทิ้งภาชนะเหล่านี้
- ควรทำความสะอาด ดูแลและซ่อมบำรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้งานภายในสวนอยู่เสมอ

การเก็บเกี่ยว

- นับอายุผล ควรเก็บเกี่ยวเมื่อผลสละมีอายุประมาณ 37 สัปดาห์หลังดอกบาน (ประมาณ 9 เดือน) จะได้ผลสละที่มีรสหวานอมเปรี้ยว
- สังเกตสีเปลือก จะเปลี่ยนจากสีน้ำตาลดำเป็นสีน้ำตาลแดง ผิวแตกกลายเป็นลายคล้ายเกล็ดงูชัดเจน
- บีบผลแล้วรู้สึกว่ามัน เนื่องจากมีความแน่นน้อยลง เมื่อทดสอบปลิดผลจะหลุดออกจากขั้วได้ง่าย

- ทดสอบรสชาติโดยการชิมเป็นวิธีที่แน่นอนที่สุด โดยควรชิมในแต่ละกระปุกก่อนเก็บเกี่ยว เพราะ
ในแต่ละกระปุกจะสุกแก่ไม่พร้อมกัน

วิธีการเก็บเกี่ยว

- ใช้กรรไกรหรือมีดมีคมตัดกระปุกสะละที่ละกระปุกวางในเชิงหรือตะกร้าพลาสติก ระวังมัดระวังอย่าให้ผลหลุดร่วง
- ขนถ่ายจากแปลงไปยังโรงเรือนคัดบรรจุ (Packing House) ด้วยความระมัดระวัง

วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- คัดเลือกโดยตัดแต่งผลที่ลีบและเน่าเสียออก
- ทำความสะอาดโดยใช้น้ำจืด
- คัดแยกคุณภาพก่อนการจำหน่ายจะทำให้ได้ราคาดีกว่าการจำหน่ายคละ
- บรรจุลงในเชิงหรือตะกร้าพลาสติกที่บุด้วยวัสดุป้องกันการชอกช้ำระหว่างขนส่ง เช่น โปตอง กระดาษหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

การเก็บรักษาผลผลิตและการบรรจุ

อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเก็บรักษาคือ 15 °C อายุของสะละที่สามารถเก็บรักษาได้นานที่สุด 37 สัปดาห์ หลังดอกบานโดยเก็บได้ 28 วัน เมื่อนำออกมาจากห้องเย็นยังมีอายุการวางจำหน่ายได้อีก 3 วัน โดยคุณภาพไม่เปลี่ยนแปลง

โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

โรคใบจุด

สาเหตุ ปัจจุบันพบเชื้อราสาเหตุ 2 ชนิด คือ *Helminthosporium* sp. และ *Bipolaris* sp.

ลักษณะอาการ เกิดจุดแผลสีเหลืองอ่อนขนาดหัวเข็มหมุด ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลมีวงสีเหลืองล้อมรอบแผลขยายออกมีลักษณะค่อนข้างกลม มักเกิดกับต้นสะละที่ปลูกในสภาพแจ้งไม่มีร่มเงา

การป้องกันกำจัด โดยสร้างร่มเงาที่เหมาะสมให้แก่ต้นสะละ

โรคผลเน่า

สาเหตุ โรคผลเน่าที่พบในสวนสะละเกิดจากเชื้อราสาเหตุ 3 ชนิดด้วยกัน ได้แก่.

1. ผลเน่าที่เกิดจากเชื้อ *Marasmius palmivorus* Sparples.

ลักษณะอาการ เปลือกของผลสะละจะมีสีน้ำตาล มีเส้นใยสีขาวหรือขาวอมชมพูเกิดขึ้น เส้นใยจะแทงทะลุเปลือกเข้าไปในผล ทำให้เปลือกเปราะแตก เนื้อในเน่า ผลร่วงหล่น เมื่อเส้นใยเจริญเต็มที่จะสร้างดอกเห็ดสีขาว เมื่อดอกบานจะปลดปล่อยสปอร์กระจายและระบาดไปสู่ทะลายผลอื่น ๆ ได้

2. ผลเน่าที่เกิดจากเชื้อรา *Sclerotium rolfsii* (ราเม็ดผักกาด)

ลักษณะอาการ ส่วนมากพบเชื้อราระบาดบนกระปุกสะละที่ออกผลกองอยู่บนดินหรือแขวนอยู่ใกล้ผิวดิน เนื่องจากเชื้อราชนิดนี้อาศัยอยู่ทั่วไปในดิน เมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมคือมีความชื้นสูง มีอาหาร และมีปริมาณเชื้อที่มากก็จะเกิดการระบาดได้ โดยจะพบเส้นใยสีขาวเจริญครอบคลุมไปบนผิวของผลสะละอย่างรวดเร็ว เมื่อเส้นใยแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและจะผลิตอวัยวะสืบพันธุ์ เป็นเม็ดเล็ก ๆ คล้ายเม็ดผักกาดตกอาศัยอยู่ในดินต่อไป ส่วนใหญ่พบเชื้อราระบาดกับผลสะละที่มีอายุผลใกล้จะเก็บเกี่ยวได้แล้ว ทำให้ผลเน่า

3. ผลเน่าที่เกิดจากเชื้อรา ชื่อ *Thielaviopsis* spp.

ลักษณะอาการ เชื้อราชนิดนี้ทำให้ผลสะละเน่าได้ตั้งแต่ผลยังเล็ก หรือยังอ่อนอยู่ โดยจะทำให้เนื้อข้างในเน่าและเป็นสีน้ำตาลแก่ ผลร่วง สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตของสะละอย่างมาก

การป้องกันกำจัด

- ปรับสภาพสวนให้มีการระบายอากาศดี ควบคุมไม่ร่มเงาให้ได้แสงกับสะละประมาณ 50%
- ผลที่แสดงอาการเน่าควรปลิดทิ้งพร้อมกับเก็บผลที่ร่วงหล่นเผาทำลาย ก่อนที่เชื้อราต่าง ๆ จะสร้างสปอร์สืบพันธุ์ต่อไป

- การป้องกันโดยการใช้สารจุลินทรีย์ฟืนเพื่อควบคุมเชื้อสาเหตุก่อนเกิดการระบาด เช่น บาซิลลัส ซับทิลิส (*Bacillus subtilis*)
- การป้องกันโดยการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในกลุ่มคาร์บอกซิน (*carboxin*) อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตรหรือไทอะเบนดาโซล (*thiabendazol*) + ฟอสฟอรัส แอซิด (*Phosphorus acid*)
- ฟืนก่อนการระบาดของเชื้อสาเหตุหรือก่อนฤดูฝนและหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว

แมลงที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

แมลงที่สำคัญและการป้องกันกำจัด ได้แก่

ด้วงแรด (*Rhinoceros beetle*)

ลักษณะและการทำลาย ด้วงแรดเป็นศัตรูของพืชตระกูลปาล์มหลายชนิด เช่น มะพร้าว ปาล์มน้ำมันในสละพบการทำลายของด้วงแรด 2 ชนิด คือ ด้วงแรดเล็ก (*Oryctes rhinoceros* Linnacus.) และด้วงแรดใหญ่ (*Oryctes gnu* Mohner.) กัดกินตรงบริเวณส่วนอ่อนของเหง้าสละเป็นอาหารทำให้เกิดเป็นแผล เป็นสาเหตุให้ด้วงวงชนิดอื่นและเชื้อโรคเข้าทำลายซ้ำยอดที่แตกออกมาใหม่เน่าและต้นตายได้

การป้องกันกำจัด ทำความสะอาดบริเวณสวนไม่ให้มีแหล่งขยายพันธุ์ โดยเฉพาะซากกองปุ๋ยหมัก จะต้องไม่กองทิ้งเกิน 3 เดือน เมื่อเกิน 3 เดือนควรเกลี่ยให้กระจาย ใช้เชื้อราเขียว (*Meterhizium anisopliac* (Metsch) Sorok.) ใส่ไว้ตามแหล่งที่ตัวหนอนอาศัยอยู่ เชื้อราจะแพร่กระจายและสามารถทำลายด้วงแรดได้ทุกระยะการเจริญเติบโต ใส่ลูกเหม็นบริเวณกาบรอบ ๆ ยอดอ่อนต้นละ 6-8 ลูก เพื่อขับไล่ไม่ให้ด้วงแรดเข้าทำลาย ใส่ทรายในชอกกาบเช่นเดียวกับการป้องกันกำจัดด้วงแรดในมะพร้าว

ด้วงวง (*Asiatic palm weevil*)

ลักษณะและการทำลายที่พบ จะสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงให้กับสละมีอยู่ด้วยกัน 3 ชนิด ได้แก่

1. ด้วงวงมะพร้าวชนิดเล็ก (*Rhynchophorus ferrugineus* Oliver.) และ ด้วงวงมะพร้าวชนิดใหญ่ (*Rhynchophorus vulneratus* Panzer.) ที่พบการทำลายในสละและระก้ามักเป็นด้วงวงมะพร้าวชนิดเล็ก โดยตัวด้วงจะทำลายเหง้าหรือเข้าทางบาดแผลที่เกิดขึ้นจากการตัดแต่งหน่อแล้วเข้าไปวางไข่ภายในเกิดเป็นตัวหนอนกัดกินและทำลายครบวงจร

2. ด้วงวงระก้า (อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อมูลอนุกรมวิธาน) เป็นด้วงแรดขนาดกลาง ความยาวประมาณ 8-10 มม. ลำตัวสีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนดำ มีจุดลายดำที่ปีกทั้งสองข้าง

ลักษณะการทำลายที่พบ คือ ตัวแก่จะเข้าไปวางไข่ที่กาบใบหรือที่โคนของทะลายดอก เกิดเป็นตัวหนอนกัดกินอยู่ภายในทำให้ทางใบแห้งและผลร่วงหมดทั้งคาน

3. ตัวงวงช่อดอกกระง่า (อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อมูลอนุกรมวิธาน) เป็นตัวงวงขนาดเล็กและตัวงวงจิ๋วของมะพร้าว (*Diocalandra fumentis* Fabricius.)

ลักษณะการทำลายที่พบ ตัวแก่จะวางไข่บนช่อดอกของทะลายทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย เมื่อหนอนฟักออกจากไข่จะเจาะซอนไซไปที่แกนของช่อดอกทำให้ช่อดอกเกิดแผล โดยเฉพาะช่อดอกตัวเมียของทะลาย ผลอ่อนจะหลุดออกมาทำให้ไม่ติดผล เกิดความเสียหายมาก

การป้องกันกำจัด ใช้สารกำจัดแมลงประเภทคลอร์ไพริฟอส เช่น ลอร์สแบน (40% E.C.) อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน และหยุดการใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยว 15 วัน

ศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

ศัตรูศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

1. สัตว์ฟันแทะกัดกินผล เช่น หนู กระต๊าก กระแต กระจ๊อน และกระรอก เป็นต้น การป้องกันกำจัด

- ทำความสะอาดบริเวณแปลง
- อนุรักษ์ศัตรูศัตรูธรรมชาติ เช่น งูสิง เขี้ยวยาว นกเค้าแมว ฯลฯ

2. หอยทากกัดกินดอกและผล

การป้องกันกำจัด

- เก็บทำลายหรือนำไปบดทำปุ๋ยหมัก
- ใช้เหยื่อพิษล่อ

วัชพืชและการป้องกันกำจัด

วัชพืชที่พบในสวนสละ แบ่งออกได้เป็น 2 พวกใหญ่ ๆ คือ

- **วัชพืชใบแคบ** เช่น หญ้าคา หญ้าตีนกา หญ้าตีนนก เป็นต้น
- **วัชพืชใบกว้าง** เช่น สาบเสือ ผักโขม เป็นต้น

การป้องกันกำจัด ใต้แก่

- ใช้แรงงานหรือเครื่องจักรตัดวัชพืชเหนือระดับผิวดิน
- ใช้วัสดุคลุมดิน ใต้แก่ เศษซากวัชพืช ทางใบสะละ จะช่วยลดการงอกของเมล็ดวัชพืช
- การใช้สารเคมีเป็นวิธีที่สะดวกมีประสิทธิภาพสูง แต่ต้องระมัดระวังผลกระทบต่อการใช้ด้วย

ใช้ด้วย